

■ ■ ■ Peter Hyballa, PEC Zwolle O17

Risico nemen in passing

Peter Hyballa is in Nederland voornamelijk bekend van zijn werk als trainer van NEC in seizoen 2016/2017, toen hij het grootste deel van deze jaargang werkzaam was in de eredivisie. De gepassioneerde trainer verzorgt ook geregeld gasttrainingen en deed dat ook tijdens de zestiende editie van het Nederlands Trainerscongres. Hij verzorgde een demonstratietraining met PEC Zwolle O17, waarin hij voornamelijk inging op het risico nemen in de opbouw. "Jeugdtrainers moeten hun spelers met lef laten opbouwen, omdat het in een jeugdopleiding vooral gaat om het leren handelen in allerlei situaties."

Tekst: Twan Epe | Beeld: Gerrit van Keulen

Hyballa presenteerde zich bij NEC als een energieke trainer met een duidelijke voetbalvisie en had het vaak over 'tiki taka'. Die filosofie is vooral gestoeld op de 'grondpass' en het nemen van risico's in de opbouw. De 41-jarige trainer was voor zijn overstap naar de eredivisie vooral werkzaam als jeugdtrainer in Duitsland. Zo had hij onder andere Arminia Bielefeld 019, Wolfsburg 017 en 019, Borussia Dortmund 019 en Bayer Leverkusen 019 onder zijn hoede. Sinds het ontslag bij NEC eind april 2017 is Hyballa vooral bezig met het geven van gasttrainingen en het schrijven van boeken. Hyballa's eerste publicatie was een masterscriptie en sindsdien schrijft hij geregeld. Wat hij opschrijft, brengt hij ook graag in praktijk. Bijvoorbeeld tijdens een demonstratietraining. "Trainers willen graag nieuwe oefenstof ontdekken, die heb ik te bieden", zegt Hyballa. "Er zijn trainers die ervoor kiezen om veel oefenstof te herhalen en andere trainers gaan voor meer variatie in hun trainingen."

Variatietrainer

"Een trainer kan voor dezelfde soort oefeningen kiezen om automatiseren te creëren. Ik doe dat niet, want ik ben een

variatietrainer. Ik wil dat spelers op het veld kunnen variëren in de keuzes die ze kunnen maken. Zie het als een kiosk die verschillende soorten chocoladerepen aanbiedt. De speler moet kiezen welke chocoladereep hij wil hebben. Hoeveel soorten repen er aangeboden worden, wordt bepaald door de trainer." Hoe Hyballa het aanbieden van de verschillende soorten accenten ziet, liet hij zien tijdens zijn demonstratietraining met PEC Zwolle O17. De trainer had een speelveld uitgezet met aan beide kanten een doel op de rand van het strafschopgebied. Het veld kende de breedte van het strafschopgebied, waardoor er een lang en smal veld werd gecreëerd. In deze ruimte werd een partijspel elf tegen elf gespeeld, waarin beide teams startten in de formatie 1:4:2:3:1. Het veld was verdeeld in vier zones door middel van pionnen, waarmee hij het doel van diverse principes duidelijk maakte.

'TRAINERS BEPALEN DE
HOEVEELHEID VARIATIE'

'SPELERS MOETEN NA EEN PASS DOORSPRINTEN'

“Het is voor een team belangrijk dat je kunt variëren in verschillende manieren in de opbouw. In Nederland zie je heel vaak dat als de keeper de bal heeft een middenvelder tussen de linies komt en de bal krijgt. Doordat bij de tegenpartij een middenvelder doordekt, kan die speler vaak alleen maar terug naar een centrale verdediger. Met die pass is niet veel mis, want het team houdt balbezit. Maar er wordt dan weinig risico genomen in de opbouw. In de jeugd is dat wél belangrijk in het leerproces van een voetballer”, zegt Hyballa. “Dat kan bijvoorbeeld door tijdens een partijvorm verschillende principes aan te bieden, zodat spelers leren om na te denken over de keuzes die zij kunnen maken in de opbouw.” Tijdens het allereerste accent moesten de spelers van PEC Zwolle 017 de bal van vak naar vak passen, de bal moest dus vooruit en mocht niet meer achteruit naar een vorig vak gespeeld worden. Hyballa: “Op die manier dwing je spelers dat ze vooruit moeten spelen en om een doelpunt te willen maken.”

Tempo in sprints

Als een controlerende middenvelder tussen de linies komt en de vrijheid heeft om te draaien, dan kan die de bal snel naar de aanvallende middenvelder spelen in het volgende vak. Daar ging Hyballa tijdens het eerste accent op in. Hij legde vooral de nadruk op het doorsprinten van de controleur die de pass had gegeven. “Dat zijn korte passes over de grond, ik noem dat vlak spelen door de grondpass te gebruiken. In Nederland zijn spelers hier vaak heel goed in, dus die situatie kun je spelers vaak het beste als eerste aanleren in de opbouw”, meent Hyballa. Met de grondpass kun je volgens Hyballa ook langere afstanden overbruggen in de opbouw. Daar ging hij tijdens zijn tweede accent dieper op in. De spelers van PEC Zwolle 017 moesten proberen om een vak ‘over te slaan’ en de bal daar vervolgens in bezit houden.

Tijdens het tweede accent legde Hyballa uit hoe de spelers dat konden doen. “Als een centrale verdediger de bal heeft, kan één van de twee controlerende middenvelders schuin tussen de linies bewegen, terwijl de andere controleur schuin naar voren beweegt.

De middenvelder die ertussen stapt, heeft als die aangespeeld wordt en er doorgedekt wordt vaak slechts één optie: de bal terugspelen naar een centrale verdediger. Maar door zich op die manier aan te bieden, kan hij ook een middenvelder ‘binden’ en de passlijn open maken richting de diepgaande middenvelder”, legt Hyballa uit. “Als deze middenvelder wordt aangespeeld door een medespeler, kan die vaak veel meer. Bijvoorbeeld draaien en gelijk een aanvaller aan het werk zetten. Of de bal laten vallen op de uitzakkende middenvelder. Die moet dan wel in tempo bijsluiten. Dat zie je in Nederland vaak te weinig gebeuren. Terwijl die speler na het doorsprinten de bal heel snel vooruit kan verplaatsen. Zo kun je dus binnen dat vak de bal uiteindelijk snel vooruit spelen naar het volgende vak en ben je van vak één snel in vak drie.”

Risico's en dribbelen

“Je kunt ook op een andere manier risico's nemen bij het indribbelen. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat als een back in de opbouw heel hoog gaat staan de buitenspeler aan die kant met hem meegaat. Als dat aan beide kanten gebeurt, dan heb je met de centrale verdedigers tegen één spits een twee-tegen-één-situatie gecreëerd. Als die ook iets terugwijkt, kunnen de centrale verdedigers de bal telkens naar elkaar heen en weer spelen om te wachten tot er ruimte in de as vrijkomt, maar de centrale verdediger die in balbezit is, kan ook zelf initiatief nemen. Als hij indribbelt, zal hij aangevallen worden. De tegenstander moet keuzes maken wie dat gaat doen, waardoor ergens anders weer ruimtes komen”, legt Hyballa het derde principe uit dat hij in het partijspel legde. “Er zijn dus verschillende manieren van opbouwen waarbinnen je veel risico's kunt nemen. Dat moeten we onze jeugdspelers aanleren, omdat opleiden in de jeugd veel belangrijker is dan het resultaat. Denk na over de accenten die je zelf zou willen leggen.”

Video over deze demonstratie op www.vvon.nl
of op het YouTubekanaal van de VVON!

